

Metodiskais materiāls interešu izglītībā

Interešu izglītības joma, apakšjoma	Mūzika, vokāli instrumentālie ansambļi
Metodiskā materiāla nosaukums	Jaunrades procesa veicināšana
Metodiskā materiāla forma	Nodarbības apraksts
Pedagoga vārds, uzvārds	Rūta Ķergalve
Mērķauditorija	Vokāli instrumentālo ansambļu dalībnieki, pedagogi
Vecumposms (<i>ja attiecas</i>)	9. - 12. klase
Tēmas aktualitāte attiecīgajā jomā	Lai veicinātu vispusēju jauniešu muzikālo attīstību, nepieciešams pievērst uzmanību jaunrades procesa veicināšanai, tādējādi vairojot interesi par muzicēšanu grupā, tehniskās meistarības pilnveidošanu.
Metodiskā materiāla mērķis	Veicināt jauniešu radošo pašizpaušmi, instrumentspēles un vokālo prasmju pilnveidošanu.
Metodiskā materiāla apraksts	<p>Nodarbības tēma - Oriģinālskaņdarba veidošana. Dziesmas (tās daļu) radīšana mācību procesā nodarbību laikā darbojoties grupā - melodija, harmonijas, teksts.</p> <p>1. Nereti radošajā procesā novērojams ideju trūkums, ko var veicināt trauksme, bailes dalīties ar savām idejām grupas biedru klātbūtnē, pieredzes trūkums radīšanas procesā. Nodarbībā aprakstītā metode paredzēta, lai veicinātu izpratni par muzikāla materiāla radīšanu, atraisītu brīvības izjūtu eksperimentēt, sadarboties, atbrīvot prātu no pieņēmuma, ka katrai idejai, eksperimentam jābūt augstvērtīgam, pārveidojamā gala produktā - dziesmā. Galvenais uzdevums - veicināt izpratni par dažādu mūzikas izteiksmes līdzekļu saskanīgu iesaistīšanu jaunradē.</p> <p>2. Nodarbības sākumā tiek izvēlēta visiem zināma tautasdziesma. Tautasdziesmas melodija kopīgi izspēlēta, izdziedāta. Tiek veidota melodijas variācija - mainot ritmu, pēc tam mainot arī melodijas nošu augstumu, to papildinot ar citām.</p> <p>3. Jauniegūtā melodija tiek analizēta, pārrunājot tās noskaņu, asociācijas, veidojot iztēles ainas. Tiek pierakstīti galvenie atslēgas vārdi, tēmas, ja analīzes laikā rodas kāda frāze, ko iespējams var izmantot dziesmas teksta radīšanā.</p>

	<p>4. Jauniegtā melodija tiek harmonizēta, izvēloties akordu secību, kas audzēkņiem šķiet visatbilstošākā, interesantākā, lai atainotu jaunās melodijas noskaņu, raisītās asociācijas.</p> <p>5. Izmantojot pierakstītos atslēgas vārdus, kas raksturo jaunizveidotās melodijas noskaņu, katrs grupas dalībnieks rada vienu brīvas formas teikumu. Šim uzdevumam tiek atvēlētas 3 - 5 minūtes. Pēc tam Katrs izlasa savu teikumu skaļi, tie tiek pierakstīti. Kopīgi spriežot, tiek izvēlēti divi no teikumiem - tie var tikt rediģēti, pārveidoti, saīsināti, apvienoti ar citiem, mainīta vietām vārdu secība, vārdi var tikt aizvietoti ar citiem utt. Rezultātā esam ieguvuši panta vai piedziedājuma sākuma teksta materiālu.</p> <p>6. Saspēle un improvizācija. Balstoties jaunizveidotajā akordu secībā, izmantojot jaunizveidoto tekstu notiek teksta improvizēta, esperimentāla izdziedāšana, meklējot vislabskanīgāko melodiju, frāzējumu, ritmiku. Šajā posmā ieteicams veikt audio ierakstus, lai nezaudētu labākās idejas. Akordu secību spēlēt atkārtoti, nepārtraukti, lai iejustos, atbrīvotos. Svarīgs grupas biedru savstarpējs atbalsts, iedrošinājumi, godīga, cieņpilna atgriezeniskā saite.</p> <p>7. Svarīgi savstarpēji aktīvi komunicēt, izceļot materiālu, kas pašiem šķiet vislabskanīgākais, skaidri paužot savu viedokli, bet cieņpilni ņemot vērā arī grupas biedru redzējumi. Šādā veidā lieliski tiek veicinātas sadarbības prasmes, spēja analizēt, meklēt kompromisus. Nepieciešams atgādināt, ka kopīgi tiek strādāts pie viena mērķa sasniegšanas, bez sacensības elementiem - radīt savu mūziku.</p>
Nepieciešamie resursi (<i>ja attiecas</i>)	Grupas sastāvam atbilstošie mūzikas instrumenti, aprīkojums, lapas/tāfele, rakstāmais teksta pierakstīšanai, telefons/diktafons audio materiālu ierakstīšanai.
Plānotais rezultāts	Instruemntspēles, vokālo prasmju meistarības veicināšana Sadarbības prasmju, cieņpilnu savstarpēju attiecību veicināšana grupā. Jaunrades procesa veicināšana - dziesmas vai tās daļas radīšana - jauna skaņdarba demo/ideju audio ieraksts
Metodiskā materiāla praktiskais pielietojums	Materiālu iespējams izmantot praktiskās muzicēšanas nodarbībās, nodarbības vēlamais garums - 80 min
Datums	27.10.2025